

BOOK⁺

การจัดประชุม และ ฝึกอบรม อย่างมีประสิทธิภาพ

658.3124

ก17ก

2554

จ.1

ศิลป

ฝ่ายฝึกอ

ผู้บริหาร-ผู้นำ-ประธาน-หัวหน้า, พนักงาน
หน้าที่ฝ่ายประชุม-พิธีการ, เลขานุการ-กองงาน
เลขานุการ-สารบรรณ, พิธีกร-วิทยากร, และนิสิต-นักศึกษาทุกระดับ

ดร.วรวรรณ ศรียากิ

สารบัญ

หน่วยที่ 1 ความรู้เรื่องการประชุมและฝึกอบรม	1
1. ความรู้เกี่ยวกับการประชุม	1
1.1 ความหมายของการประชุม	1
1.2 ประเภทของการประชุม	2
1.3 จุดมุ่งหมายของการประชุม	5
1.4 ประโยชน์ของการประชุม	6
1.5 รูปแบบของการประชุม	7
1.6 คำศัพท์ที่ใช้ในการประชุม	8
2. ความรู้เกี่ยวกับการฝึกอบรม	10
2.1 ความหมายของการฝึกอบรม	11
2.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	11
2.3 ประโยชน์ของการฝึกอบรม	12
2.4 การฝึกอบรมกับการพัฒนาบุคคล	14
2.5 ขั้นตอนในการฝึกอบรม	15
หน่วยที่ 2 บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการประชุม	19
1. บทบาทหน้าที่ของประธานในที่ประชุม	19
1.1 คุณสมบัติที่ดีของประธาน	19
1.2 บทบาทหน้าที่ของประธาน	22
1.3 ลักษณะความเป็นผู้นำของประธาน	23
2. บทบาทหน้าที่ของรองประธานในที่ประชุม	24
3. บทบาทหน้าที่ของเลขานุการในที่ประชุม	24
3.1 คุณสมบัติที่ดีของเลขานุการ	25
3.2 บทบาทหน้าที่ของเลขานุการ	27
3.2.1 ก่อนการประชุม	27

3.2.2 ขณะประชุม	27
3.2.3 ภายหลังการประชุม	28
4. บทบาทหน้าที่กรรมการในที่ประชุม	28

หน่วยที่ 3 การบริหารจัดการก่อนการประชุม 31

1. การวางแผนก่อนการประชุม	31
2. การกำหนดระเบียบวาระการประชุม	32
2.1 ความหมายของระเบียบวาระการประชุม	33
2.2 รูปแบบของระเบียบวาระการประชุม	33
2.3 สาระสำคัญในระเบียบวาระการประชุม	36
2.3.1 ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ	36
2.3.2 ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม	36
2.3.3 ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมทราบ	36
2.3.4 ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา	37
2.3.5 ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)	37
3. การออกหนังสือเชิญประชุมและการนัดหมายการประชุม	37
3.1 การออกหนังสือเชิญประชุม	38
3.1.1 ความสำคัญของหนังสือเชิญประชุม	38
3.1.2 ประเภทของหนังสือเชิญประชุม	39
3.1.3 การเขียนหนังสือเชิญประชุม	39
3.2 การนัดหมายการประชุม	53
4. การจัดเตรียมเอกสารการประชุม	54
5. การจัดเตรียมด้านกายภาพ	55
5.1 การจัดเตรียมสถานที่	56
5.2 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์	56
5.3 การจัดเตรียมสถานที่และที่นั่งประชุม	56

หน่วยที่ 4 การบริหารจัดการการประชุม	59
1. องค์ประกอบของการประชุม	59
2. หน้าที่ของผู้เข้าประชุม	60
3. มารยาทในการประชุม	62
4. การดำเนินการประชุม	66
4.1 เริ่มต้นหรืออาเริ่มบท	66
4.2 ดำเนินการประชุมระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ	69
4.3 ดำเนินการประชุมระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม	70
4.4 ดำเนินการประชุมระเบียบวาระที่ 3 เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมทราบ	72
4.5 ดำเนินการประชุมระเบียบวาระที่ 4 เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา	72
4.6 ดำเนินการประชุมระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)	73
4.7 ปิดการประชุม	73
5. ปัญหาและการแก้ปัญหาในการประชุม	74
6. การบันทึกการประชุม	81

หน่วยที่ 5 การบริหารจัดการหลังการประชุม	83
1. การจัดทำรายงานการประชุม	83
1.1 ความสำคัญของรายงานการประชุม	84
1.2 ลักษณะของรายงานการประชุมที่ดี	85
1.3 คุณสมบัติของผู้บันทึกรายงานการประชุมที่ดี	86
1.4 สำนวนภาษาที่ใช้ในรายงานการประชุม	87
1.5 ข้อควรคำนึงในการเขียนรายงานการประชุม	90
1.6 การเขียนรายงานการประชุมภาคปฏิบัติ	91
1.6.1 รูปแบบของรายงานการประชุม	91
1.6.2 กลวิธีการเขียนส่วนต่างๆ ตามโครงสร้างของรายงานการประชุม	92
1.6.3 วิธีเขียนรายงานการประชุม	95
2. การจัดเก็บและเผยแพร่รายงานการประชุม	99
2.1 การจัดเก็บรายงานการประชุม	99

2.1.1 วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บ	100
2.1.2 วิธีการจัดเก็บ	101
2.2 การเผยแพร่รายงานการประชุม	102

หน่วยที่ 6 การจัดทำโครงการประชุมและฝึกอบรม 103

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการ	103
1.1 ความหมายของโครงการ	104
1.2 ความสำคัญของโครงการ	104
1.3 ประเภทของโครงการ	105
2. ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการกับแผนงาน	108
3. การใช้ภาษาในการเขียนโครงการ	110
4. ขั้นตอนการจัดทำโครงการ	111
5. การเขียนโครงการ	113
5.1 ลักษณะของโครงการที่ดี	113
5.2 ข้อควรคำนึงในการเขียนโครงการ	115
5.3 การเขียนโครงการภาคปฏิบัติ	115
5.3.1 การเขียนส่วนนำ	115
5.3.2 การเขียนส่วนเนื้อหา	119
5.3.3 การเขียนส่วนปิดท้าย	120
6. การนำโครงการไปปฏิบัติ	124
6.1 ปัจจัยที่เอื้อต่อการนำโครงการไปปฏิบัติ	125
6.2 ขั้นตอนในการนำโครงการไปปฏิบัติ	126

หน่วยที่ 7 การเชิญวิทยากร และประชาสัมพันธ์โครงการประชุมและฝึกอบรม 129

1. ความสำคัญของวิทยากรและการประชาสัมพันธ์โครงการ	130
2. การเชิญวิทยากรในการประชุมและฝึกอบรม	130
2.1 ขั้นตอนการเชิญวิทยากร	131
2.2 การติดต่อเชิญวิทยากร	131
2.2.1 การติดต่ออย่างไม่เป็นทางการ	132

2.2.2 การจัดส่งหน่วยงานในทางภาค	132
1) การเขียนหนังสือเชิญวิทยากร	133
2) การจัดส่งหนังสือขอทุนอุดหนุนงานและหนังสือเชิญวิทยากร	136
3. หลักการประชาสัมพันธ์โครงการประชุมและนิทรรศการ	140
3.1 วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย	140
3.2 ค้นหาวิธีการประชาสัมพันธ์ให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย	140
4. ช่องทางการประชาสัมพันธ์โครงการ	141
4.1 สื่อสิ่งพิมพ์	141
4.2 วิทยุกระจายเสียง	141
4.3 วิทยุโทรทัศน์	142
4.4 เว็บไซต์	143
4.5 ป้ายประกาศ	143
4.6 บุคคล	143
4.7 จดหมายหรือไปรษณีย์	143
5. การเขียนเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการ	143
5.1 ประเภทของเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการ	143
5.2 หลักการเขียนเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการ	143
5.2.1 หลักการเขียนเอกสารประชาสัมพันธ์ทั่วไป	143
5.2.2 หลักการเขียนประกาศ แถลงการณ์ และข่าว	143
5.3 กรณีศึกษาการเขียนเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการทางไปรษณีย์	143
5.3.1 การเขียนหนังสือนำ	143
5.3.2 การเขียนสาระสำคัญของหลักสูตร	143
5.3.3 การเขียนรายละเอียดและกำหนดการ	143
5.3.4 การเขียนใบสมัคร	143
6. การดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการ	143
7. การติดตามผลการประชาสัมพันธ์โครงการ	143

หน้าที่ 8 การจัดสถานที่ อาหาร เครื่องดื่มในการประชุมและฝึกอบรม	161
1. ความสำคัญของการจัดสถานที่ อาหาร เครื่องดื่ม	161
2. การจัดสถานที่ในการประชุมและฝึกอบรม	162
2.1 การจัดเตรียมสถานที่	162
2.1.1 หลักในการเลือกสถานที่	163
2.1.2 สถานที่ตัวอย่างสำหรับจัดประชุมและฝึกอบรม	164
2.2 การจัดเวทีและเครื่องประกอบเวที	170
2.2.1 ป้ายชื่องาน	170
2.2.2 โฉินหมู่บูชา	173
2.2.3 โฉินวิทยากรและประธานเปิดงาน	175
2.2.4 โฉินพิธีกรและประธานจัดงาน	176
2.3 การจัดโต๊ะและที่นั่ง	177
2.4 การจัดสถานที่ต้อนรับ	181
3. การจัดอาหารและเครื่องดื่มในการประชุมและฝึกอบรม	182
3.1 ลักษณะอาหารและเครื่องดื่มเพื่อจัดประชุมและฝึกอบรม	182
3.1.1 ลักษณะอาหารเพื่อจัดประชุมและฝึกอบรม	182
3.1.2 ลักษณะเครื่องดื่มเพื่อจัดประชุมและฝึกอบรม	184
3.2 แนวทางการจัดอาหารและเครื่องดื่มในการประชุมฝึกอบรม	186
3.2.1 แนวทางในการจัดอาหาร	186
3.2.2 แนวทางในการจัดเครื่องดื่ม	187
4. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และของที่ระลึก	187
4.1 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในพิธีเปิดและพิธีปิด	188
4.2 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่โต๊ะต้อนรับ	188
4.3 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับวิทยากร	189
4.4 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในภาคปฏิบัติ	190
4.5 การจัดเตรียมของที่ระลึกสำหรับวิทยากรและผู้มีเกียรติ	190

หน่วยที่ 9 การเขียนและพูดคำกล่าวในพิธีเปิด พิธีปิดการประชุมและฝึกอบรม 193

1. ความสำคัญของการเปิดและปิดการประชุมและฝึกอบรม	193
2. ลำดับขั้นตอนในพิธีเปิดและปิดการประชุมและฝึกอบรม	194
2.1 ลำดับขั้นตอนในพิธีเปิด	194
2.2 ลำดับขั้นตอนในพิธีปิด	196
3. การเขียนคำกล่าวรายงานและคำกล่าวเปิดการประชุมและฝึกอบรม	196
3.1 หลักการเขียนคำกล่าวรายงานในพิธีเปิด	197
3.2 หลักการเขียนคำกล่าวเปิด	204
4. การเขียนคำกล่าวรายงานและคำกล่าวปิดการประชุมและฝึกอบรม	209
4.1 หลักการเขียนคำกล่าวรายงานในพิธีปิด	210
4.2 หลักการเขียนคำกล่าวปิด	212
5. การพูดคำกล่าวรายงาน เปิดและปิดการประชุมและฝึกอบรม	213

หน่วยที่ 10 การเป็นพิธีกรในการประชุมและฝึกอบรม 215

1. องค์ประกอบของการพูดในฐานะพิธีกร	215
1.1 ผู้พูด	216
1.2 ผู้ฟัง	216
1.3 เนื้อหาที่พูด	216
1.4 สื่อ	217
1.5 อากัปกริยา	217
1.6 น้ำเสียง	217
2. การเป็นพิธีกรภาคปฏิบัติ	217
2.1 ช่วงก่อนพูด	218
2.1.1 การแต่งกาย	218
2.1.2 การเตรียมข้อมูลประกอบการพูด	219
2.2 ช่วงขณะพูด	220
2.2.1 การประชุม สัมมนา อภิปราย และอบรม	220
2.2.2 งานเลี้ยงสังสรรค์ประจำปี	223

2.2.3 งานวันเกิด	223
2.2.4 งานมงคลสมรส	224
2.2.5 งานเลี้ยงแสดงความยินดี	224
2.2.6 งานต้อนรับผู้มาเยือนหรือต้อนรับสมาชิกใหม่	225
2.2.7 งานเกษียณอายุราชการ	226
2.2.8 งานแข่งขันกีฬา	226
2.2.9 งานฉาปนกิจศพ	228
2.2.10 งานประกวดสาวงาม	228

2.3 ช่วงหลังพูด	229

3. เทคนิคการใช้ไมโครโฟนสำหรับพิธีกร	229

หน่วยที่ 11 การเป็นวิทยากรในการประชุมและฝึกอบรม	233

1. คุณสมบัติของวิทยากรที่ดี	233

1.1 มีคุณสมบัติทั่วไป	234

1.2 ต้องรู้จริง	235

1.3 ถ่ายทอดเป็น	235

1.4 มีหลักจิตวิทยาในการสอนผู้ใหญ่	237

2. แนวปฏิบัติขั้นก่อนพูด	237

2.1 การหาข้อมูล	237

2.2 สะสมข้อมูลต่างๆ	237

2.3 ศึกษาข้อมูลแต่ละประเภท	238

2.4 หัดเล่า	238

3. แนวปฏิบัติขณะพูดและหลังพูด	238

3.1 ช่วงปรากฏตัว	238

3.2 ช่วงปฏิบัติการพูด	240

3.2.1 ช่วงเริ่มต้น	240

1) การปฏิสันถาร	240

2) การกล่าวอวยพร	242

3.2.2 ช่วงเสนอเนื้อหาในการพูด	243
3.2.3 ช่วงสรุป	245
1) การสรุปเรื่อง	245
2) การอำลาผู้ฟัง	248
3.3 ช่วงกลับ	249
หน่วยที่ 12 การประเมินผล รายงานผล เผยแพร่ผล และขอบคุณหลังเสร็จสิ้น	
การประชุมและฝึกอบรม	251
1. ความสำคัญของการประเมินผล รายงานผล เผยแพร่ และขอบคุณหลังเสร็จสิ้น	251
2. การประเมินผลการประชุมและฝึกอบรม	253
2.1 ประเภทของการประเมิน	253
2.2 ขั้นตอนการประเมิน	254
2.2.1 การเก็บข้อมูล	254
2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	259
2.2.3 การสรุปผลและรายงานผล	259
3. การรายงานผลการประชุมและฝึกอบรม	262
4. การเผยแพร่ผลการประชุมและฝึกอบรม	263
4.1 การเผยแพร่ทางสื่อสิ่งพิมพ์	263
4.2 การเผยแพร่โดยนิทรรศการ	263
4.3 การเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต	264
5. การขอบคุณบุคคลที่มีคุณูปการต่อการประชุมและฝึกอบรม	264
5.1 การขอบคุณวิทยากร	265
5.2 การขอบคุณคณะทำงาน	269
เชิงอรรถบรรณานุกรม	
ประวัติและผลงานผู้เขียน	270
	275